אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אקס

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ט"ז שבט תרפ"ג

נמען: הרב י"א ציטרין, רב פתח תקוה

על השמיטה הבאה: לא הצליח לכנס אסיפה, וצר לו לשאת לבדו את המשא. אין לייעץ לכתחילה לעשות צעד שיחייב עבודה בשביעית, כמו הבאת זבל על חשבון הזריעה, אולי המצב יוטב. מכירה בהבלעה נהוגה מימי המהרי"ט, אבל הפירות בקדושת שביעית, ועדיף לקבל מעות. המכירה לא תהיה פומבית לכל הארץ במקום אחד, כדי לא לעורר מתנגדים, אלא בכל מושבה כנהוג. בתוספת: בקשה לבדוק את טענותיו של גדליה בילאקא.

עיקרי הדברים

- שמיטה תרפ"ד.
- לא לייעץ לכתחילה.
- מכירה וקדושת הפירות.
- מכירה לא פומבית.

נוסח האגרת

ב"ה[1]. ט"ז שבט פ"ג

ידי"נ[2] הרב הגאון מוהרי"א[3] ציטרון האב"ד[4] דעה"ק[5] פ"ת[6] ת"ו[7] שלו'[8] רב. נתאחרתי מהשיב על מכתב כת"ר[9] מחי' דנא, כי חשבתי אולי יעלה בידי להוציא אל הפועל את דבר האסיפה בהסכמת סדרי השמיטה הבע"ל[10], ולצערי לא עלה הדבר עדיין בידי מעכובים שונים, וצר לי מאד להעמיד עלי לבד, את כל המשא הזה. וע"ד[11] ההערות של כת"ר אשיב בזה: א. אין דעתי נוחה, שאנחנו נכנס להשיא עצה לשום ב"י[12] שיעשה, כעת צעד שיכריח אותו לעבוד בשביעית, כמו הכנסת הזבלים על חשבון הזריעה בשמיטה. כי סו"ס[13] עלינו לקוות אולי יתן ד' והמצב יוטב, על שלפחות לא יהי'[14] הכרח לטפל בזריעות בשנת השמיטה. ואף אם נחשוב שאם יהי' הדבר בדיעבד יהי, הכרח לחפש העצה המורגלת של הפקעת המכירה, אבל לא להשיא עצה זו

---

1 ב"ה – ברוך השם

2 ידי"נ – ידיד נפשי

3 מוהרי"א – מורנו הרב רבי שמות שמתחילים באותיות י, א (למשל: יעקב + אברהם) – הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

4 האב"ד – האב בית דין

5 דעה"ק – דעיר הקודש

6 פ"ת – פתח תקוה

7 ת"ו – תבנה ותכונן

8 שלו' – שלום

9 כת"ר – כבוד תורתו

10 הבע"ל – הבא עלינו

11 וע"ד – ועל דבר

12 ב"י – בני ישראל

13 סו"ס – סוף סוף

14 יהי' – יהיה

לכתחילה, כעת. ב. המכירה בהבלעה הלא היא נהוגה להיתר מימי המוהריי"ט[15] ז"ל[16], אבל הפירות הם בקדושת שביעית, ויותר טוב יהי' שבמקום הפירות יקבל מעות, ושיהי'[17] הפיסוק ככה, ואם יהי' איזה הכרח להקל קצת, על סמך המכירה הכללית בקדושת הפירות באיזה פרטים, נתחכם על זה בזמנו אי"ה[18]. ג. בכלל הנני יותר נוטה, שהמכירה לא תהי'[19] פומבית כ"כ[20], בשביל כל א"י[21] במקום אחד, שלא להרעיש יותר מדאי עי"ז[22] את המעוררים, רק כפי ההכרח יעשה בכל מושבה וסביבותיה ע"פ[23] הסדר הנהוג מאז, ובפרטי דברים נוכל לבא לידי הסכמה בע"ה[24] ואת צנועים חכמה.

יתן ד' ונזכה להקים עדות ד' וחוקותיו על אדמת הקודש בכל מלואם בב"א[25], כנה"י[26] ונפש ידי"ע[27] דוש"ת[28] באה"ר[29]

הק' אברהם יצחק ה"ק

נ"ב[30]. ידיי"נ היקר כתר"ה[31] שליט"א[32], איש אחד שמו גדליה בילאקא, אינו נותן לי מנוח באמרו שיש לו נכסים שנסבו לאחרים בלא משפט צדק, ודורש ממני התענינות בענינו בבכיות נוראות חודרות לב. הענין אומר הוא ידוע לכת"ר[33], יהי נא פשר דבר ואם יש מה לעשות בזה, ותודתי נתונה לו למפרע, ידי"נ הנ"ל[34]

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

15 המוהריי"ט - המורנו הרב רבי שמות שמתחילים באותיות י, ט (למשל: יעקב + טוביה) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

16 ז"ל - זכרונו לברכה

17 ושיהי' - ושיהיה

18 אי"ה - אם ירצה השם

19 תהי' - תהיה

20 כ"כ - כל כך

21 א"י - ארץ ישראל

22 ע"י ז - על ידי זה

23 ע"פ - על פי

24 בע"ה - בעזרת השם

25 בב"א - במהרה בימינו אמן

26 כנה"י - כנפשו היקרה

27 ידי"ע - ידידו עוז

28 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו

29 באה"ר - באהבה רבה

30 נ"ב - נכתב בצד (תוספת למכתב)

31 כתר"ה - כבוד תורתו רום הדרתו

32 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן

33 לכת"ר - לכבוד תורתו

34 הנ"ל - הנזכר לעיל